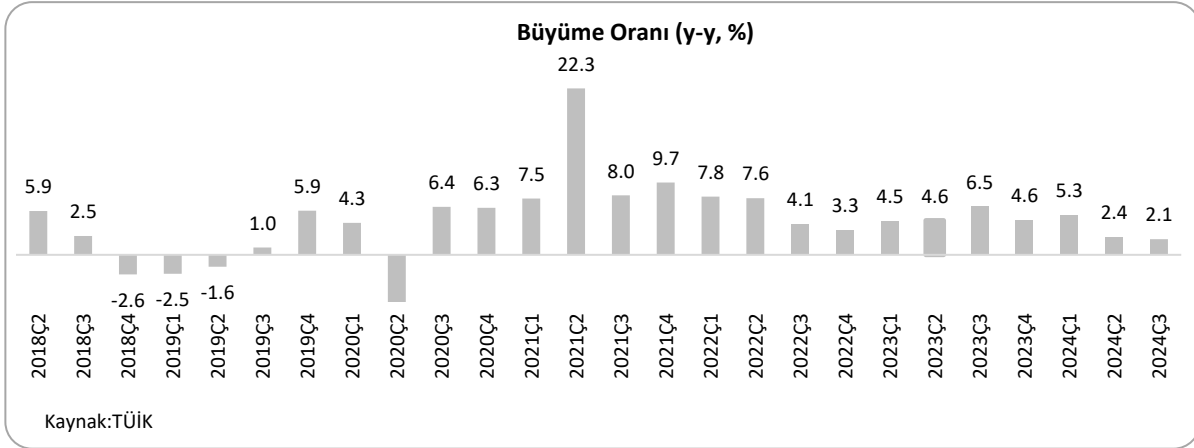
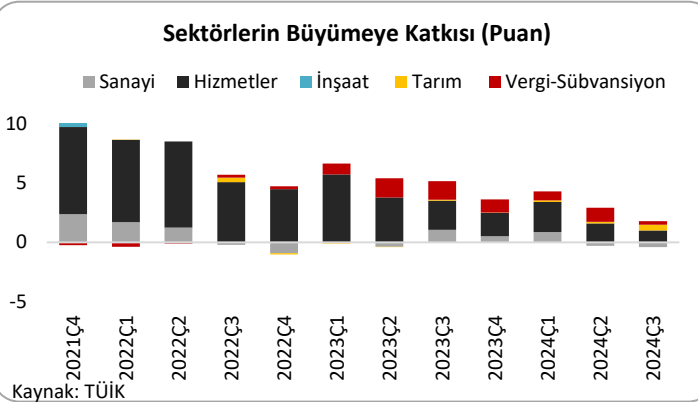

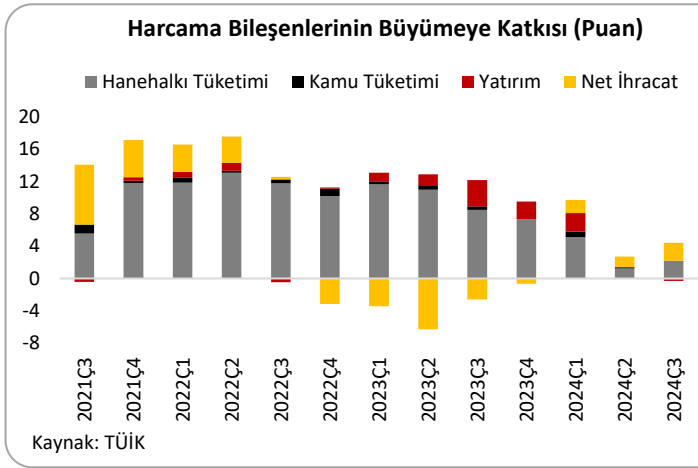
Türkiye ekonomisi 2024 yılının üçüncü çeyreğinde %2.1 büyüdü.

Türkiye ekonomisi 2024 yılının üçüncü çeyreğinde geçen yılın aynı çeyreğine göre %2.1 büyüdü (piyasa beklentisi: %2.4). 2024 yılı ikinci çeyrek büyüme oranı %2.5'ten %2.4'e revize edildi. Gayrisafi yurt içi hasıla büyüklüğü 2024 yılının üçüncü çeyreğinde cari fiyatlarla 11 trilyon 893 milyar 252 milyon TL oldu. Takvim etkisinden arındırılmış GSYH, üçüncü çeyrekte bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %1.9 arttı. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış GSYH ise bir önceki çeyreğe göre %0.2 küçüldü. İkinci çeyrek çeyreklik büyüme oranı ise %0.1 büyümeden %0.2 küçülmeye revize edildi.

Yılın üçüncü çeyreğinde büyüme rakamları sektörler bazında incelendiğinde, en hızlı büyümenin %9.2 büyüme ile inşaat sektöründe yaşandığı görülüyor. İnşaat sektörünü %4.6 büyüme ile tarım sektörü izledi. Yaz aylarının etkisiyle tarım sektöründe diğer sektörlerle kıyasla yüksek bir büyümenin yaşanmasının etkisiyle sektörün büyüme katkısı 0.5 puan oldu. Vergi-sübvansiyon tarafında %2.3'lük büyümenin yaşandığı üçüncü çeyrekte hizmetler sektörü %1.8 büyüdü. Böylece hizmetler sektöründeki büyüme, pandeminin etkilerinin görüldüğü 2020 yılı ikinci çeyreğindeki küçülmenin ardından görülen en düşük büyüme oldu. Öte yandan hizmetler sektöründe büyüme yavaşlamış olsa da sektörün GSYH içindeki payının yüksek olmasının etkisiyle hizmetler sektörü, büyüme 1 puan ile en yüksek katkıyı veren sektör oldu. Sanayi sektöründe ise %2.2'lik daralma yaşandı ve sektör büyümeyi 0.4 puan küçülttü.

Üçüncü çeyrekte en hızlı büyüyen harcama kalemi %3.1 ile hanehalkı tüketimi oldu. Hanehalkı tüketimini %0.8'lik büyüme ile ihracat takip etti. Ayrıca ithalatın %9.6 küçülmesinin etkisiyle net ihracatın büyüme katkısı arttı. Üçüncü çeyrekte yatırımda %0.8'lik bir küçülme yaşandı. Böylece yatırımda 2022 yılı üçüncü çeyreğinden sonra ilk defa küçülme görüldü. Geçtiğimiz çeyreklerde büyüme en yüksek katkı sağlayan hane halkı tüketiminin katkısının 2024 yılı üçüncü çeyreğinde net ihracatın katkısı ile aynı seviyede gerçekleşmesi dikkat çekti. İhracatın büyüme katkısı sınırlı olsa da, ithalatın negatif katkısının azalması sonucu net ihracat da hanehalkı tüketimi gibi büyüme en yüksek katkı sağlayan kalem oldu. Böylece, net ihracatın ve hane halkı tüketiminin büyüme katkısı 2.2 puan oldu. Üretim ve harcama yöntemleri hesaplamasındaki farkı yansıtan stok kaleminin

büyümeye negatif katkısı üçüncü çeyrekte hızlandı. Yılın ikinci çeyreğinde büyümeye 0.3 puan azalış yönlü katkıda bulunan stoklar kaleminin büyümeye yılın üçüncü çeyreğindeki negatif katkısı 2.0 puan oldu.

Sonuç olarak, Türkiye ekonomisi yılın üçüncü çeyreğinde beklentilerin altında yıllık bazda %2.1 büyüdü. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilerle ise GSYH bir önceki çeyreğe göre %0.2 küçüldü. İkinci çeyrek büyüme oranının %0.1 büyümeden %0.2 küçülmeye revize edilmesiyle birlikte Türkiye ekonomisi çeyreklik bazda iki çeyrek üst üste küçülmüş oldu. Hizmetler sektöründe büyüme yavaşlamış olsa da sektör, büyümeye en yüksek katkı sağlayan sektör olmayı sürdürdü. Harcama tarafında ise en hızlı büyüme %3.1 ile hanehalkı tüketiminde yaşandı.

İç talebin güçlü seyri, yılın üçüncü çeyreğinde büyüme üzerindeki etkisini gösterdi. Böylece büyüme içindeki payı %73.8 ile en yüksek olan hane halkı tüketiminin katkısı bir miktar hızlandı ve hane halkı tüketimi 2.2 puan katkı sağlamış oldu. Böylece, bir önceki çeyreğe göre hane halkı tüketiminin büyümeye olan etkisi 1.1 puan artış gösterdi. Büyümeye en yüksek katkının hanehalkı tüketimi ile aynı oranda net ihracat kaleminden gelmesi ise dikkat çekici oldu. Üçüncü çeyrekte ihracat büyümeye sınırlı katkıda bulursa da, ithalatın negatif katkısının azalması sonucu büyümeye en yüksek katkı hanehalkı tüketimi gibi net ihracat kaleminden gelmiş oldu.

TCMB'nin sıkı para politikasını sürdürmesi ve enflasyonun yüksek seyretmesinin yarattığı baskının etkisiyle büyümede görülen yavaşlamanın yılın son çeyreğinde de devam etmesi olası görünüyor. Yurtiçi talebin kısılmasının uzun vadeli etkilerinin kendini hissettirmeye başlaması ve büyümenin önemli öncül göstergelerinden biri olan sanayi üretimindeki azalışın devam etmesi yılın son çeyreğinde büyümede aşağı yönlü risklere işaret ediyor. Bu bağlamda 2024 yılının Orta Vadeli Program hedefi olan %3.5 büyümenin altında bir büyüme oranı ile tamamlanma ihtimali yüksek görünüyor. 2025 yılında ise enflasyonda düşüşün başlaması, TCMB'nin para politikasında gevşemeye gitmesi gibi etkenlerle büyümede toparlanma yaşanması bekleniyor.

Bu rapor Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. tarafından güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan sağlanan bilgiler kullanılarak hazırlanmıştır. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. bu bilgi ve verilerin doğruluğu hakkında herhangi bir garanti vermemekte ve bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan dolayı sorumluluk kabul etmemektedir. Bu rapor sadece bilgi vermek amacıyla hazırlanmış olup, hiçbir konuda yatırım önerisi olarak yorumlanmamalıdır. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. bu raporda yer alan bilgilerde daha önceden bilgilendirme yapmaksızın kısmen veya tamamen değişiklik yapma hakkına sahiptir.